

ONZE MEISJESWERELD

Tijdschrift voor Meisjes van 12-16 Jaar.

Onder Hoofdredactie van Mevrouw THÉRÈSE HOVEN, te 's-Gravenhage.

Het Auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd volgens de Wet van 28 Juni 1881, (Stbl. no. 124).

Abonn.prijs per 3 maanden

f 1.37⁵.Uitgave van de Drukkerij en
Uitgevers-M^v. „Voorburg“.**INHOUD:**

Wat zullen onze Meisjes worden? door Nannie van Wehl. — De Hit. — De Jagers, door Jo van Hoogstraten, 16 jaar, Breda. — Januari-Wedstrijd. — Weekkalender. Correspondentie. — Week-Overzicht.

BERICHT.

Tot onzen spijt kunnen wij het verslag van de Poppentoonstelling niet opnemen omdat onze cliché-fabrikant ons reeds langer dan een week op de plaatjes laat wachten.

Wij drukken dus nu No 1. maar af zonder dat verslag en hopen het U in No. 2 te kunnen geven.

DE DIRECTIE.

Wat zullen onze Meisjes worden?

DOOR

NANNIE VAN WEHL.

Commies der Posterijen en Telegrafie.

Op twee manieren is deze positie te verkrijgen. Langs twee geheel verschillende wegen waarvan de één nog slechts kort geopend is.

We zullen eerst den ouden weg bespreken.

Wie Commies der Posterijen en Telegrafie wil worden, dient eerst surnumerair te zijn. Het eerste examen is surnumerairs-examen.

Deze opleiding dient men daarom in de groote steden te krijgen. Het meisje, dat eenmaal Commies hoopt te zijn, kan een H. B. S. voor Jongens met vijfjarigen cursus bezoeken.

Desnoods, als ze intelligent is, kan de Meisjes Hoogere Burgerschool haar de eerste opleiding geven. Maar waar ze ook geweest is en welk onderwijs ze heeft opgedaan, gelijkstaande met dat, welk de Hoogere Burgerscholen geven, ze dient stellig een jaar uitsluitend voor haar surnumerairs-examen te werken.

In den Haag bestaan daar verscheiden goede cursussen voor, o. a. van de Graaff, in het Noordeinde, en die, welke vroeger onder leiding van den overleden heer Wins stond. Instituut Poutsma, Leeuwarden, is ook bekend voor deze opleiding. Verdere adressen geven de couranten in de advertentie kolommen vaak genoeg.

De eischen voor het surnumerairs-examen zijn:

10. Leeftijd, niet boven de 25 jaar.
20. Grondige kennis der Fransche taal d.w.z. zich goed kunnen uitdrukken, zoowel mondeling als schriftelijk, een thema en vertaling worden opgegeven.

De groote Dubois wordt als grammaire gebruikt bij de opleiding. Dit kan eenigszins een maatstaf zijn om te oordeelen, hoe goed men wel moet wezen in Fransch.

30. Dezelfde eischen voor de Engelsche taal. Als grammaire wordt de groote van Tiel gebruikt.

40. Dito dito Duitsch. Leopold *Zwischen-grammatik* is hierbij het spraakkunstleerboek.

Zooals men ziet, zijn de taaleischen werkelijk hoog.

50. Meetkunde tot den cirkel. Knappert wordt op de cursussen gebruikt.

60. Algebra tot en met de vergelijkingen van den tweeden graad.

70. Natuurkunde. Hieruit vooral goed en grondig de hoofdstukken, rechtstreeks betrekking hebbend op de telegrafie, dat zijn hoofdstukken over electriciteit en magnetisme.

80. Cosmografie of wiskundige aardrijkskunde. Een goed denkbeeld moet men hebben van het planetenstelsel en de leer der hemellichamen. De Gast wordt hierbij gebruikt.

90. De aardrijkskunde van Nederland in de puntjes, tot de kleinste plaatsen, wat zich best laat begrijpen, als men denkt, dat hier een aanstaand postambtenaar aan het werk moet zijn. Grondige kennis der verkeerswegen, en de staatkundige indeeling van de gansche aardoppervlakte. De spoorwegen der heele wereld natuurlijk.

100. Theorie Rekenen, leerboek van der Sande.

Het examen voor surnumerair wordt 's zomers in den Haag gehouden. Is men geslaagd, dan wordt men op een postkantoor geplaatst. Met de studie der jongelui, die verder studeeren voor commies, wordt, bij het regelen der diensttijden, rekening gehouden.

Een surnumerair heeft geen salaris. Wordt hij of zij buiten de woonplaats benoemd, dan is dat voor Papa, die volledig pension moet betalen, een dure geschiedenis. De surnumerairs worden vaak verplaatst, zoodat de kans, om „thuis-in” te kunnen blijven, zeer gering is.

Het maximum aantal diensturen per dag is zes. Dit maximum wordt zelden bereikt. Natuurlijk bereikt men 't dagen achtereensoms in de drukke tijden, zooals omstreeks Kerstmis en Nieuwjaar. Nu, met zes uur

dienst per dag kan men nog heel wat tijd overhouden voor studie.

De surnumerair moet nog twee examens doen, het post radicaal en het telegraaf radicaal. Heeft men beide radicalen verkregen, dan is men commies. Dit *moet* de surnumerair op zijn of haar zeven en twintigste jaar bereikt hebben. Zoo niet, dan wordt men nooit meer commies, moet ontslag nemen als surnumerair en is dus mislukt. Doch de rij der klerken kan zich dan gastvrij voor hem openen.

Ik spreek voortdurend over den mannelijken commies, en ik schrijf toch voor meisjes, die eenmaal commies hopen te zijn. Dit komt, omdat 't aantal vrouwelijke commiezen nog zoo gering is. Meisjes bij de post zijn er genoeg, o heden 't krioelt er van! Vraag maar eens, hoeveel er zijn, op de telegraafzalen, op de bureelen aan 't Hoofdbestuur, aan de Rijkstelefoon! Maar er worden er nog maar weinig gevonden die de zware, volharding-eischende studie voor het commies-examen aandurven, en dezen eervollen rang in de maatschappij bereiken. Dit najaar deden er 76 jongelui examen voor commies, waaronder 4 meisjes. En als ik de verhalen van mijn postcommiesje, een tenger, elegant lief jong ding, aanhoor, als ze zoo genoegelijk naast me op de canapé zit te vertellen van den langen, langen weg, dien ze afgelegd heeft, dan lokt de werkkring me toch aan.

Zeker, 't is hard en zwaar werk, doch waar, ontbreekt dit, a's men tenminste niet op de onderste treden der maatschappelijke ladder wil blijven?

De commies begint met f 1100 traktement en heeft natuurlijk als rijksambtenaar pensioen. Voor dit pensioen wordt een deel van zijn jaarwedde ingehouden.

Hoeveel weet ik niet precies.

Dit is de weg der weelde-kinderen, die veel kans loopt, zoo nu en dan gesloten te worden, en wee dan den arme, die voor 't hek staat en niet verder kan. Zoo straks zal ik uitleggen, wat ik met deze woorden bedoel.

Nu de weg, die voor elkeen te betreden is, ook al heeft Vader geen geld om zijn

dochter, tot ver in de twintig, een inkomen te verschaffen, waarvan ze leven kan.

Het meisje kan examen doen voor klerk bij de posterijen.

De eischen hiervoor zijn:

10. Vlug, duidelijk en net schrift.

20. Kennis der Nederlandsche taal, blijvende uit een flink degelijk opstel, dat goed van stijl en zonder taalfouten moet zijn.

30. Kennis van de Fransche Taal. Men moet zich, mondeling en schriftelijk, kunnen uitdrukken in het Fransch, moet een prozastuk uit het Nederlandsch in het Fransch vertalen zonder al te grove taalfouten en moet ook de voornaamste grammatika-regels kennen.

40. Hetzelfde voor het Duitsch. De candidate moet vooral vaardig en vlug het Hoogduitsche schrift kunnen lezen en schrijven.

50. En alweer 't zelfde voor Engelsch.

60. De aardrijkskunde van Nederland en zijn koloniën in 't bijzonder, die van Europa en de andere werelddeelen in 't algemeen. Men moet volmaakt vertrouwd zijn met 't gebruik van landkaarten en bovendien een helder kaartbegrip der bestudeerde landen hebben.

7. De beginselen der cijferkunst, kennis van de leer en toepassing der evenredigheden, alsmede der gewone en tiendeelige breuken. Kennis van 't tientallig stelsel van maten en gewichte.

Heeft de candidate aan deze eischen voldaan, en kan zij, door haar rangnummer, voor benoeming in aanmerking komen, 't is best mogelijk, dat ze wel voldoende examen heeft afgelegd, maar toch niet benoemd wordt, dan wordt ze aangesteld als tijdelijk klerk en krijgt eene „vergoeding” f 40 in de maand voor de diensten, die ze op het postkantoor moet verrichten.

Nu heeft ze een jaar voor zich om de bevoegdheid te krijgen voor 't uitoefenen van den toesteldienst. Is ze na een jaar, nog niet tot den dienst instaat, dan moet ze weg.

De eischen voor die bevoegdheid zijn: seinen, opnemen van den band, sonderen.

't Eerste woord begrijpt ieder. Dat is 't

telegrafeeren zelf. Nu 't opnemen van den band.

Ge weet misschien wel iets omtrent het alfabet, dat bij het telegrafeeren wordt gebruikt, het Morse-alfabet. Zit ze nu aan een Morse-toestel, en moet ze de telegrammen opnemen, die de wereld haar ter verdere verzending toevertrouwt, dan heeft ze een langen smallen reep voor zich, die altijd maar afloopt, en bedrukt is met de telegrafische letters, louter uit punten en strepen bestaande. Dit alfabet moet ze vaardig kunnen lezen.

Nu het sonderen. Dat is het opnemen van telegrammen op het gehoor.

Hiermede heeft menige aspirant-klerek geduchte moeite. De zeer vluggen, of die er nu eenmaal een bijzonder goed aangelegd gehoor voor hebben, komen er in vijf à zes maanden mee klaar, de gemiddelden hebben net 't jaar nodig. Ach, de arme, die het na het jaar nog niet kan!

Heeft ze echter blijken gegeven van geschiktheid voor den dienst zoodat 't jammer is, haar voor dat nare sonderen alleen te ontslaan, dan kan ze nog wel eens, maar slechts bij hooge vergunning, een maand of wat verlenging krijgen van haar tijdelijk klerkschap.

Ik heb een merkwaardig voorbeeld van dat sonderen gezien, en toch is 't een gewoon geval. Ik logeerde ergens op een station toen ik een meisje van een jaar of achttien was. De stationstelegrafist was een jongen, niet veel ouder dan ik, die vol grappen en gekheid zat en ons vaak vermaakte zoo tusschen zijn werk door.

Het telegrafeertoestel stond op een tafeltje en tikte almaar door, almaar door. Voor mij was 't totaal onmogelijk, eenige nuance op te merken in 't jagen, gonzen en tikken der machine. Maar hij... midden in een druk gesprek, midden in een tennisspel, uitgevoerd op 't perron, vloog hij naar 't toestel en begon op te nemen. Het toestel had dan den naam van 't station getikt en de volgende telegrammen waren dus voor die plaats. Ik vroeg hem vaak, hoe 't toch in 't Hemelsnaam mogelijk was, *iets* te kunnen maken uit dat voor mij voortdurend

eendere gegons en getik en dan zei hij: „Als je Mama je eens riep, over de spoorbaan heen, en je was aan 't tennissen, zou je 't dan hooren?

Natuurlijk, antwoordde ik.

„Nu, even natuurlijk vind ik 't nu, dat ik 't toestel den naam van 't station hoor roepen. Luister, daar is 't weer” — en voort was hij.

Voldoet de candidate aan de eischen voor den toesteldienst, dan wordt ze vaste klerk.

Eigenaardig is 't nu, dat ze in traktement achteruit gaat. Want het minimum der klerken is lager dan de vergoeding aan de tijdelijken. Dat is echter maar het geval in de eerste maanden.

De klerk kan nu gaan werken voor het zoogenaamde aspirant-commies-examen. En dit is 't zelfde als 't bovenbeschreven surnumerairs-examen. Ge ziet dus reeds het vervolg van den klerkenloopbaan in 't vage afgeteekend, werkend als klerk wordt hij aspirant-commies, later commies. En gedurende al dezen tijd heeft hij in zijn eigen onderhoud voorzien.

De klerk kan *als klerk* zijn positie dadelijk verbeteren. En dat is zeer aan te raden. Het aspirant-commiesexamen stelt zware eischen aan menschen, die minstens acht uren per dag hard werken moeten voor hun brood. Teleurstelling komt maar al te licht. Van de 75 klerken, die verleden jaar examen deden voor aspirant-commies, slaagden er 15.

De klerk kan nu zijn twee radicalen *als klerk* halen. Dan heeft hij in alle geval vast iets, en de teleurstelling behoeft dus niet zoo groot te zijn, als hij zakt voor 't aspirant-commies-examen. Deze radicalen verhoogen het traktement. Men is niet verplicht, die twee examens te doen.

Heeft de klerk minstens drie dienstjaren, dan kan hij het aspirant-commies-examen doen. Een leeftijd is hier niet aan verbonden. Krijgt de klerk 't in 't hoofd om aspirant commies-examen te doen, wanneer hij al jaren en jaren klerk is, dan kan hij 't altijd doen. Hij mag dus commies worden wanneer hij wil. Maar de commiezen, die eerst surnumerair zijn geweest, *moeten*, op hun zeventwintigste jaar commies zijn, dat heb ik reeds gezegd.

Is de klerk eenmaal aspirant-commies dan krijgt hij, gedurende drie jaar, de gelegenheid zijn postradicaal en telegraaf-radicaal te halen. Hierna is hij commies. Grooter afstand dan drie jaren mag er dus niet liggen tusschen het aspirant-commies-examen en de benoeming als commies.

Toen het aspirant-commies-examen nog niet bestond, kreeg men de commiezen alleen uit de gelederen der surnumerairs. Met 't instellen van dit examen is 'er voor de surnumerairs een moeilijke toestand ingetreden. En nu ben ik aan dat „voor 't gesloten hek staan” toe.

Stel, dat men in het land 't volgend jaar veertig aspirant-commiezen noodig heeft.

Nu wordt het examen uitgeschreven. We zullen zeggen, dat er tachtig klerken aan deelnemen. Houdt in het oog, dat het examen uitsluitend voor de klerken is.

Nu slagen er vijf- en twintig; dat zou veel zijn, bij verleden jaar vergeleken. Maar 't procent der geslaagde klerken zal natuurlijk met de jaren stijgen. Want de klerken zullen meer vertrouwd raken met exameneischen, als zulk een examen enkele jaren gehouden is. De opleidingscursussen zullen meer aan het rechtstreeksche drillen er van gewend raken.

Nu komt de Staat nog vijftien aspirant-commiezen te kort. En om die vijftien te krijgen, schrijft men het surnumerair-examen uit.

Begrepen? De kans der surnumerairs hangt dus van de knapheid der klerken af.

Neem nu een ander geval. Veertig aspirant-commiezen zijn er noodig. Honderd klerken doen examen, 41 slagen er. De eerste veertig worden benoemd.

Wat nu. — Nu wordt geen examen uitgeschreven en de jonge man of het meisje die zich voor dit examen bekwaam hebben gemaakt, staan voor een gesloten hek.

Stel, dat zoo'n meisje vier en twintig is, en twee jaar achterelkaar worden alle aspirant-commies-vacaturen door klerken ingenomen — dan is de kans voor goed voor haar verkeken, om langs den weeldeweg commies te worden. Ze dient van voren

aan, als tijdelijke klerk te beginnen.

't Is dus waarlijk met de klompen op glad ijs gaan, om tegenwoordig nog zich op het surnumerairs examen toe te leggen.

Tenslotte een aanhaling uit „de Post- en Telegraafwereld.”

„Door de nieuwe bepalingen omtrent de examens zullen vermoedelijk weinig ouders

en voogden geneigd zijn, hun zonen en pupillen op te laten leiden voor surnumerair, doch de opleiding beperken tot die van klerk.

Anderen laten de jongelui wel studeeren voor surnumerair, doch examen doen voor en in dienst treden als klerk.

Onzes inziens is de laatste weg *thans* de meest verstandige, om den voet „in den stijgbeugel te krijgen.”

